Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) lausunto perusmuistiosta: ”Ennakkovaikuttaminen: EU:n maaperän terveyslaki”

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tutustunut 8.12.2022 päivättyyn perusmuistioon Suomen ennakkovaikuttamislinjauksista EU:n maaperän terveyslakiin ja kiittää mahdollisuudesta lausua Suomen kantaan ao. säädösehdotuksesta.

Suomen kanta

GTK yhtyy perusmuistiossa esitettyyn Suomen kannanottoon EU-tason maaperää koskevien politiikkatoimien tarkoituksenmukaisuudesta silloin, kun maaperän huonontumisella on rajat ylittäviä vaikutuksia tai kun turvataan yhtäläiset markkinaolosuhteet ja edistetään politiikan johdonmukaisuutta EU:n ja kansallisella tasolla. Samoin GTK pitää tärkeänä, että Suomi tuo kannassaan selkeästi esille riittävän kansallisen liikkumavaran EU-tasolla tehtävien kansallisten tavoitteiden toimeenpanossa. Kansallisella osaamisella ja paikallisten olosuhteiden tuntemuksella on oltava erityisen suuri rooli säädösehdotukseen tulevien kynnysarvojen määrittelyssä ja niiden soveltamisessa, jotta jäsenmaiden välisten ilmastollisten, maantieteellisten ja geologisten olosuhteiden vaihtelu tulee tarkoituksenmukaisesti ja oikealla tavoin huomioonotetuksi. Myös GTK suhtautuu varauksellisesti mahdollisiin oikeudellisesti sitoviin kynnysarvoihin, jotka eivät ota huomioon jäsenmaiden eroja.

Perusmuistiossa esitetyssä Suomen kannanotossa on tuotu hyviin esiin tarve arvioida ja huomioida ristikkäisvaikutukset ja koherenssi EU:n maaperästrategian ja muiden olemassa olevien tai vireillä olevien lainsäädäntöehdotusten välillä. Lisäksi esitetyssä kannanotossa on huomioitu tarve arvioida säädösehdotuksen täytäntöönpanosta aiheutuvat taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset jäsenmaissa sekä esitettyjen toimenpiteiden oikea suhde niistä saavutettavaan lisäarvoon nähden.

Maaperän kestävä käyttö

GTK kannattaa perusmuistiossa esitettyä Suomen ehdotusta kestävien maaperän hoitokäytäntöjen ja siihen liittyvän tutkimuksen edistämisestä sekä ko. tiedon kokoamisesta ja jakamisesta jäsenmaiden, komission sekä muiden verkostojen kesken.

Maaperän kestävän käytön ja suojelun yleisten periaatteiden muotoilu säädösehdotukseen sekä näiden yleisten periaatteiden sopeuttaminen

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/4bf0eda9-f33d-4757-94ea-4e4beb5dc58b
visma sign
www.vismasign.com

kansallisiin olosuhteisiin olemassa oleva lainsäädäntö ja muut kansalliset erityispiirteet huomioiden on kannatettava lähestymistapa. Tätä tukemaan tarvittavan EU:n ja kansallisen tietopohjan lisääminen on tärkeä tavoite, johon liittyy mm. orgaanisten maiden ennallistaminen. Myös maaperän terveyden määritelmän tulee olla selkeä.

Tutkimus ja seuranta

Maaperän tilan tutkimus ja maaperässä tapahtuvien muutosten seuranta ovat oleellinen osa EU:n maaperästrategiaa ja maaperän suojelua. Muistiossa esitetyssä kannanotossa on tuotu hyvin esiin tarpeita lisätiedolle maaperän tilan arvioinnin ja parantamisen tueksi kansalliset erityispiirteet ja -tarpeet huomioiden. EU-tason LUCAS maaperäseurannan ja Suomen kansallisten maaperäseurantojen harmonisointi sekä kansallisen maaperäosaamisen ja -tutkimuksen kattava hyödyntäminen luovat perustan tarvittavien tutkimus- ja seurantatoimien kohdentamiselle ja seurannan riskiperustaisuudelle. Seurantatiedon luotettavuutta, edustavuutta, laatua ja saatavuutta sekä myös vertailukelpoisuutta EU:n jäsenmaiden välillä olisi hyvä korostaa, kun säädösehdotuksessa sovitaan maaperän seurannan periaatteista. Maaperän tilan tutkimukselle ja maaperässä tapahtuvien muutosten seurannalle tulisi ohjata ja taata EU-tasolla riittävä, pitkäjänteinen rahoitus tukemaan maaperästrategian ja säädösehdotuksen tavoitteiden toteuttamista jäsenmaissa.

GTK kannattaa perusmuistiossa ehdotettua Suomen esitystä, että kiinteistökauppoihin liittyvä maaperän terveyttä koskevan todistuksen käyttöönotto ja ko. todistuksessa vaadittava tiedon taso olisi jäsenmaiden päätettävissä.

Pilaantuneet maat

Pilaantuneiden maiden tunnistamiseen ja kunnostamiseen liittyvien tietojen kokoaminen jäsenmaiden kansalliselle viranomaiselle EU-tason tietokannan sijaan on myös GTK:n mielestä riittävä. Oleellisinta on, että tiedot olisivat tarvittaessa luotettavasti ja helposti saatavilla, ja että pilaantuneet alueet ja niiden aiheuttamat riskit tunnistetaan kaikissa jäsenmaissa ja kohteet kunnostetaan asianmukaisesti.

Maan käyttöönotto

Maan käyttöönoton hierarkia on kannatettava lähestymistapa, mutta jäsenmaiden asettamiin vähentämistavoitteisiin tulisi suhtautua varauksella ja tarkastella tätä kokonaisuutta kaikista maankäytön näkökulmista.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/4bf0eda9-f33d-4757-94ea-4e4beb5dc58b
visma sign
www.vismasign.com

Kansallisesta tilanteesta maaperän erityispiirteisiin liittyen

Perusmuistiossa on huomioitu happamat sulfaattimaat Suomen maaperän erityispiirteenä. Happamat sulfaattimaat ovat luontaisia rikkipitoisia maita, jotka hapettuessaan (joutuessaan ilman kanssa kosketuksiin esimerkiksi kuivatuksen tai kaivuun yhteydessä) aiheuttavat maaperän happamoitumista ja lisäävät maaperän haitallisten aineiden liukoisuutta heikentäen sekä maaperän että pinta- ja pohjavesien kemiallista ja ekologista tilaa.

Espoossa 9.2.2023

Saku Vuori

Johtaja,
Tiede ja innovaatiot

Kokkolassa 9.2.2023

Olli Breilin

Johtaja,
Operatiivinen toiminta

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/4bf0eda9-f33d-4757-94ea-4e4beb5dc58b
visma sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden
Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side
Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

OLLI KALEVI BREILIN
Geologian tutkimuskeskus, FI02446807, PL 96 (Vuorimiehentie 5), 02151, Espoo
985f27ad-52ca-47a2-b4b9-5826ea457ab5 - 2023-02-09 10:17:48 UTC +02:00
BankID / MobileID - 943701c1-74fa-43d4-9a1e-023a7200a1d0 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

SAKU KALEVI VUORI
Geologian tutkimuskeskus, FI02446807, PL 96 (Vuorimiehentie 5), 02151, Espoo
327113a2-b0b5-48bb-894f-fc16bda05b91 - 2023-02-09 11:49:23 UTC +02:00
BankID / MobileID - 32533c5c-6571-4149-aebb-8f1aa57c01b7 - FI
Representative - Nimenkirjoitusoikeus - Firmateckningsrätt - Representant - Repræsentant

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/4bf0eda9-f33d-4757-94ea-4e4beb5dc58b
visma sign
www.vismasign.com